

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/373/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114224507
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114224507.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: TELERVIS PLUS, a.s., so sídlom Staré Grunty 7, Bratislava, IČO: 35717769, zastúpený: JUDr. Vratislav Šteffek, advokát so sídlom Bratislava, Námestie Martina Benku 6 p r o t i žalovanému: D. X., A.. X.X.XXXX, W. T., N. XXX/XX, o zaplatenie 542 Eur a zmluvnú pokutu a prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 390 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5,50% ročne od 6.9.2013 do zaplatenia a je tiež povinný nahradiť žalobcovi trovy konania na účet jeho právneho zástupcu vo výške 36,48 Eur, z toho trovy právneho zastúpenia vo výške 26,73 Eur, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 8.9.2014 sa domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 542 eur s úrokmi z omeškania vo výške 5,5% ročne od 6.9.2013 do zaplatenia a zmluvnej pokuty vo výške 52,80 Eur na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej dňa 23.2.2013.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, napriek tomu, že žaloba aj s prílohami mu bola doručená ešte dňa 11.11.2014.

Nakoľko sa jedná o drobný spor, súd s poukazom na § 115 a ods. 2 O.s.p. vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p. pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 Eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Súd vykonal dokazovanie zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 520130243, obchodnými podmienkami, oznámením o zosplatením záväzku zo dňa 13.9.2013 s podacím hárkom a zistil tento skutkový stav:

Účastníci uzavreli dňa 23.2.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere pod č. 520130243 na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 400 Eur s odplatom vo výške 152 eur s tým, že celkovú

dĺžnú čiastku na úhradu vo výške 552 eur sa žalovaný zaviazal splatiť 13 mesačnými splátkami tak, že prvé tri splátky uhradí po 2 eura a zvyšných 10 splátok po 54,60 Eur, pričom prvá splátka je splatná 10. deň po uzavretí zmluvy a ďalšie 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky.

Z textu zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že tento bol poskytnutý za celkový úrok vo výške 20% z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a vo výške 14% istiny pri úvere poskytnutom na 7 mesiacov. Za poskytnutie úveru si veriteľ účtuje aj odmenu vo výške 18% z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a vo výške 5% z istiny pri úvere poskytnutom na 7 mesiacov.

V zmluve je tiež uvedená priemerná hodnota RPMN vo výške 47,29 %.

Na druhej strane zmluvy sú obchodné podmienky, ktoré obsahujú 12 bodov a sú podpísané len žalovaným. Podľa bodu 1 týchto obchodných podmienok RPMN pri splatnosti úveru 7 mesiacov predstavuje 66,19% a pri splatnosti 13 mesiacov 67,70%.

V bode 3 obchodných podmienok sa ďalej uvádza, že zmluvné strany dohodli, že pokiaľ dlžník nesplní svoj záväzok podľa čl. II. zmluvy o úvere je veriteľ oprávnený od dlžníka požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty za omeškanie vo výške 3,3 % z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a vo výške 3,1% z istiny pri úvere poskytnutom na 7 mesiacov a to za každý aj začatý mesiac omeškania až do zaplatenia celkovej dlžnej čiastky. Zmluvná pokuta je splatná v okamihu, keď sa dlžník dostal do omeškania s úhradou ktorejkoľvek splátky.

Predmetom žaloby je teda aj zmluvná pokuta, ktorá predstavuje mesačne 13,20 Eur (3,3% z 400 Eur). Túto mesačnú zmluvnú pokutu žalobca uplatnil za 4 mesiace omeškania od septembra 2013 do decembra 2013.

Žalovaný podľa žaloby uhradil na základe danej úverovej zmluvy celkovo len 10 Eur s tým, že posledná splátka bola uhradená 23.3.2013.

Listom zo dňa 13.9.2013 žalobca oznámil žalovanému zosplatenie jeho záväzku v súlade so zmluvnými podmienkami ku dňu 5.9.2013. Z pripojeného poštového podacieho hárku vyplýva, že tento list bol žalovanému doručovaný poštou.

V zmysle bodu 1 obchodných podmienok má veriteľ právo žiadať vrátenie dlžnej sumy spolu s úrokmi po uplynutí troch mesiacov omeškania so zaplatením ktorejkoľvek splátky v plnej výške.

Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (od 1.1.2013 do 9.6.2013).

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľom sa rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej 1 jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2. Medzi nimi pod písm. f/ je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru

pod písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

písm. k/ výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 a/ až k/, r/ a y/

Pokiaľ ide o obligatórnu náležitosť, ktorá je uvedená pod písm. f/ túto nie je možné nahradiť výpočtom podľa počtu splátok. Počet splátok (okrem iných náležitostí) je totiž ďalšou obligatórnou náležitosťou zmluvy, ktorá je uvedená pod písm. k/. Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. k/, kde sa uvádza aj počet splátok. Obe tieto náležitosti teda nie je možné stotožniť a iný výklad než ten, že termín konečnej splatnosti úveru je potrebné určiť dátumovo, neprichádza do úvahy. Nepochybne tento údaj v predmetnej zmluve chýba (rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 z 27.5.2014). V zmluve však chýba aj ďalšia obligatórna náležitosť, ktorá je zakotvená pod písm. k/ vyššie citovaného zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Je potrebné zdôrazniť, že zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je totiž ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo právneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru. Uvedený právny záver o nutnosti rozlíšenia spomínaných splátok vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Trnave 9Co 401/2012 zo dňa 6.8.2013.

V zmluve o spotrebiteľskom úvere musí byť uvedené aj RPMN (písm. j/). Obchodné podmienky nie sú zákonnou súčasťou zmluvy tak, ako to napríklad zákon výslovne ustanovuje pri všeobecných poistných podmienkach v § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Nestačí preto, ak povinný údaj zmluvy je uvedený len v obchodných podmienkach. RPMN predstavuje jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože odzrkadľuje všetky náklady spotrebiteľa a teda je pre neho rozhodujúci pre posúdenie, či zmluvu uzavrie a to v porovnaní aj s priemernou hodnotou RPMN iných úverov. Pokiaľ teda žalobca neuvedie priamo do zmluvy RPMN, ale len do obchodných podmienok, svedčí to o jeho nekalej obchodnej praktike a nepoctivom správaní vo vzťahu k spotrebiteľovi. Pre súd je nepochopiteľné, ak žalobca dokázal do zmluvy uviesť priemernú hodnotu RPMN a nie RPMN tohto konkrétneho úveru. Táto skutočnosť vedie potom k záveru o tom, že snahou žalobcu bolo odpútať pozornosť od tej skutočnosti, že RPMN konkrétneho úveru je vyššie ako jej priemerná hodnota iných úverov.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa opäť v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (od 1.11.2012 do 9.6.2013) nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

Podľa § 7 ods. 2 citovaného zákona obchodná praktika sa považuje za nekalú ak a/ je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti

b/ podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výroku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktoré mu je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

Podľa § 7 ods. 4 citovaného zákona za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9.

Podľa § 8 ods. 3 citovaného zákona obchodná praktika sa tiež považuje za klamlivú ak opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil rozhodnutie o obchodnej transakcii a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

Odbornou starostlivosťou v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

Podľa § 4 ods. 8 citovaného zákona predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Už vyššie súd konštatoval, že v predmetnej zmluve chýbajú niektoré obligatórne náležitosti, čo spôsobuje dôsledok uvedený v § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. spočívajúci v tom, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že žalovaný má žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 400 Eur a keďže doposiaľ uhradil len 10 Eur, súd vyhovel žalobe len v časti a to o zaplatenie sumy 390 Eur.

Z prisúdenej istiny súd priznal aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ.

Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.2.2013 do 31.5.2014 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Žalobca úver zosplatnil ku dňu 5.9.2013 v súlade s obchodnými podmienkami, preto súd od nasledujúceho dňa priznal mu aj úroky z omeškania v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami.

Zároveň však súd považuje za potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že žalobca v zmluve uvádza okrem úroku aj akúsi odmenu vo výške 18% z istiny a neuvádza za čo táto odmena patrí. Zmluva v tejto časti je preto neurčitá a z toho dôvodu absolútne neplatná s poukazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Navyše opäť takýto postup možno vyhodnotiť ako nepoctivé správanie a nekalú obchodnú praktiku, ktorou žalobca sa snažil vyvolať dojem nízkeho zmluvného úroku. „Odmena“ ako zisk veriteľa,

pokiaľ nesúvisí s nejakým iným konkrétnym jeho plnením vo vzťahu k dlžníkovi okrem poskytnutia úveru, predstavuje vo svojej podstate úrok. V danom prípade, ak by sme vychádzali zo záveru, že odmena je len za to, že bol poskytnutý úver, znamená to, že mala byť zahrnutá do úroku a v takomto prípade dohodnutý úrok by predstavoval 38% istiny za dohodnutú dobu 13 mesiacov splatnosti, čo ročne činí 35,07%. V tejto súvislosti súd zisťoval priemerné úrokové sadzby na internetovej stránke NBS pri spotrebiteľských úveroch v februári 2013 s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov a zistil priemernú úrokovú sadzbu 14,75% p.a. Súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach sa zaoberali platnosťou dohody o úrokoch v úverovej zmluve s ohľadom na korektív zakotvený v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Najvyšší súd SR v rozsudku 5Cdo 26/2011 zo dňa 26.4.2012 uviedol: „neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník z takejto situácie poskytoval veriteľovi neprimerané, až úžernické úroky.

Podľa názoru súdu, pokiaľ dohodnutý úrok predstavuje navýšenie viac ako 100% oproti priemeru bánk, ide o úrok neplatný pre rozpor so zásadou dobrých mravov. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozsudky Krajského súdu v Prešove 3Co 151/2013 zo dňa 25.9.2013, 16Co 71/2011 zo dňa 8.12.2011. Aj z uvedených dôvodov súd preto vyhodnotil časť úverovej zmluvy a to v časti dohody o odplate za neplatnú s poukazom na § 39 a § 3 ods. 1 OZ, ako aj § 41 OZ.

Žalobca uplatnil tiež nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Tá je však upravená len v obchodných podmienkach, ktoré nepodpísali všetci účastníci zmluvy.

Zmluvná pokuta je upravená v § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

V danom prípade bol poskytnutý úver vo výške 500 Eur a dohodnutá bola mesačná zmluvná pokuta vo výške 3,3% z istiny úveru, čo mesačne predstavuje 16,50 Eur. Podľa názoru súdu takto dohodnutá zmluvná pokuta je neprimeraná a je v rozpore so zásadou dobrých mravov v zmysle § 3 ods. 1 OZ a teda je potrebné ju považovať za neplatnú. Navyše súd, a to považuje za dôležitejšie, nepovažoval za platné dojednanie zmluvnej pokuty v obchodných podmienkach a teda nie v zmluve. V tejto súvislosti možno poukázať na právny záver vyslovený v náleze Ústavného súdu ČR I. US 3512/11 zo dňa 11.11.2013. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dohody o zmluvnej pokute zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. VOP, ale len samotnej spotrebiteľskej zmluvy. Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ má sa chovať k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo, v opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Zásada poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednanie nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nutné do každej zmluvy prepisovať ujednanie technického a vysvetľujúceho charakteru a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby v nich dodávateľ skryl ujednanie, ktoré sú pre spotrebiteľov nevýhodné a u ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. Náhradu trov konania si uplatnil len žalobca, ten bol úspešný len v rozsahu 65% (390/ 594,80) a teda neúspešný v rozsahu 35% preto mu prináleží náhrada trov konania len v podiele 30% (65 - 35). Žalobca zaplatil súdny poplatok zo žaloby vo výške 32,50 Eur a uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 89,12 Eur za dva úkony právnej služby a to prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie žaloby. Tarifná odmena za 1 úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. činí 36,52 eur a k tomu bol pripočítaný podľa § 16 ods. 3 vyhlášky aj režijný paušál 2 x 8,04 eur. Priznaná náhrada trov konania v rozsahu 30% tak predstavuje sumu 36,48 eur (30% zo sumy 121,62 eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.